

Nagyvárad Estilap

Szerkesztőség:
Károly herceg-utca 6. sz.

Szerkesztésért felelős:
MARTON MANÓ
főszerkesztő

X. évfolyam
159. szám

Kiadóhivatal:
HEGEDÜS HIRLAPIRODA
Eul. Reg. Ferdinand

Oradea—Nagyvárad
Vasárnap, 1928. július 15

A váradi mintavásár elé

Lelkes örömmel üdvözljük Nagyvárad város vendégeit, akik a mai napon a mintavásár alkalmával, megidégetnek bennünket. Szeretnénk nekik sok mindent elmondani a vásár aktualitása alkalmából, olyan dolgokat, amit régebben tudtak, de most már talán az idő és a viszonyok miatt kimosult emlékeztükből. Szeretnénk felhívni figyelmüket arra, hogy ez a város csak duzzad a fiatalos erőből, az életkedvtől és a munkavágytól.

Nem, Nagyvárad korántsem halt meg, még talán nem is alszik, csak kissé szünetel. Tessék csak megnézni, hogy még most is mire képes? Tessék objektíven, minden elfogultságtól mentesen megtekinteni a mi munkaerőnk bizonyítékát: a nagyváradi mintavásárt. Most, amikor a legsúlyosabb gazdasági kríziseken mentünk keresztül, a leépítés sűrű és kiellen pusztaságban, még mindig tudunk alkotni, produkálni és versenyezni. Nemes ambícióval, törhetetlen akaraterővel és lelkes buzgalommal.

Üdvözljük a vendégeket és kérjük őket, hogy tekintsék igéretnek a mostani mintavásárt, a jobb jövő ígértének, a fejlődés biztosítékának és zálogának. Bennünk meg van az akarat és meg van az optimizmus is ahhoz, hogy ezt a várost a sűrű közöny és a tehetetlenség destrukciójától megmentsük.

Örömmel és szeretettel várjuk tehát az idegeneket, kívánjuk, hogy jól érezzék magukat nálunk. Ismerkedjenek meg a nagyváradi kereskedelemmel, amely nagy áldozatkészséggel igyekezett széppé, impozánssá emelni a nagyváradi kiállítás. Tekintsék meg a város iparát, amely készen áll az új termelésre és amely csak a jelszót várja, hogy teljes ízzel meginduljon. Vigyék magukkal haza a város társadalmának friss élettől és lendületes atmoszférát. Vonják le a nagyváradi vásár tanulságait: semmi sem fontosabb most, mint kitartani, összeszorított fogakkal folytatni a munkát, még akkor is, ha az eredmény nem látszik közvetlenül közelnek.

Ne tekintsék Nagyváradot konkurrensnek, hanem nemes versenytársnak.

Julius 13. péntek a szerencsétlenségek napja volt világszerte

Tegnap, július 13-án pénteki nap is volt egyben és mintha csak a sors szeszélye a babonásoknak akart volna igazat adni: a világ minden részében tömegesen történtek szerencsétlenségek. A fekete péntek szomorú eseményeiről a következő távirataink számolnak be:

Párisból jelentik: Bar-sur-Aube mellett nagy vasúti katasztrófa történt. Egy tízéves gyermek meghalt, 11 utas több-kevesebb súlyosan megsebesült, néhányan haldokolnak.

Bordeauxból jelentik: A bergerac-i löpőgyárban több tonna lőpor felrobbant és egy egész sor épületet repített a levegőbe. Eddig még meg sem állapítható ennek a katasztrófának fantasztikus hatása. Még csak az emberáldozatok számát sem tudják. A katasztrófa óta még mindig újabb és újabb megszenesedett, borzalmasan megcsonkított holttestek kerülnek a felszínre. A kár óriási. A robbanás erejét jellemzi az, hogy a füst több mint ötszáz méter magasra csapott föl.

Karlsbadból táviratozzák: Egy autóbusz 12 utassal az árokba zuhant abban a pillanatban, amikor egy tejeskocsi elől

ki akart térni. Az utasok között óriási pánik tört ki. Egy nő azonnal szörnyet halt, három utas haldoklik, a többiek valamennyien megsebesültek.

Reichenbergből jelentik: Egy tehervonat, amelynek iékie elromlott, beleszaladt egy szembejövő vonatba. Az összeütközést nem lehetett elhárítani. Egy halott, sok sebesült. A kár igen jelentékeny.

Rómából jelentik: A Bizenzói völgy alagútjában egy akna idő előtt felrobbant, éppen abban a pillanatban, amikor munkásokkal tele volt. Három munkás meghalt, 11 súlyosan megsebesült.

Santiago de Chile-i távirat szerint az egész partvidéken még sohasem tapasztalt borzalmas vihar tombolt. Csak egyetlen kikötőben harmincezer font sterlig kárt okozott. A folyók kiléptek a medriükből, minden vasúti összeköttetés megszakadt. Egész falvak pusztulnak el, rengeteg emberélet esett már is áldozatul. A vihar még mindig tart.

Greenville-ből táviratozzák: Az itteni gyapottisztítógyár második emeletén ötven kiránduló gyermeket szállásoltak el ide-

iglenesen. Egyszerre az emelet leszakadt és az ötven kiránduló gyermek lezuhant. Valamennyien nagyon súlyosan megsebesültek. Tíz közülük haldoklik és máris a legtöbbet operációt kellett végrehajtani, sok gyermek kezét és lábát amputálták.

Budapestről táviratozzák: A Théb Endre-utcában egy ház padlásán a munkások tisztogatás közben egy kézigránatot fedeztek fel. Nézegetni kezdtek, mire az váratlanul felrobbant. Egy munkás életveszélyesen, egy pedig nagyon súlyosan megsebesült.

A tizenharmadikára eső pénteki nap szerencsétlenségeinek sorozatát méltón zárja be a következő:

Brüsszelből jelentik: Az antwerpeni kikötőben közvetlenül a rakodómunkások sztrájkjának befejezése után a „Cambroiden” gőzhajón Dél-Amerikába szállítandó lőszerből egy láda lezuhant; öt munkás életveszélyesen, négy pedig könnyebben megsebesült. A mentőkocsi, amely a sebesülteket szállította, utközben összeütközött egy villanyossal és újabb sebesülések történtek.

Bosszu Protogeroffi bolgár tábornok haláláért

MACEDÓN FORRADALMÁR LÓTT RÁ A JUGOSZLÁV KÖZBIZTONSÁGI FŐNÖKRE

— Az Estilap eredeti távirata —

Belgrádban megint politikai merényletet követtek el tegnap. A belügyminisztérium közbiztonsági osztályának főnökét: Lazics Zsikát lőtte agyon egy eddig még ismeretlen egyén a macedóniai forradalmi bizottság megbízásából.

Ez a legújabb merénylet lázba ejtette Jugoszlávia fővárosát. A macedón forradalmi szervezet vezérét, Protogeroffi bolgár tábornokot csak nemrégiben tette a láb alól egy merénylő gyilkos golyója. Most a szervezet Jugoszlávia fővárosában választott erre a gyilkosságra: újabb gyilkossággal.

A merényletről legújabb távirataink a következők:

Lazics Zsika, a belügyminisz-

terium közbiztonsági főnöke, tegnap egy fiatalembert fogadott, aki azt állította, hogy fontos magánügyben beszélővalója van vele.

Abban a pillanatban, mikor bebocsájtották, a fiatalembert revolvert rántott elő és lelőtte Lazicsot.

A merénylő azután háromszor magára lőtt. Lazics állapota nagyon súlyos, de remélik, hogy élete megmenthető.

A merénylő haldoklik.

A nyomozás megállapította, hogy a merénylő neve Moncsiló Iván; egy személyazonossági bizonyítványt találtak nála, amely erre a névre volt ki-

állítva. Nagyon valószínű, hogy a merénylet a macedóniai forradalmi bizottság megbízásából történt. Lazics ugyanis Macedóniában a forradalmi bizottság ellen tavaly vizsgálatot rendezett és ezért őt a forradalmi bizottság még tavaly ősszel halálra ítélte. A halálos ítéletet annak idején írásban is közölték vele.

Egyes hírek szerint Moncsiló Iván halálra volt ítélve forradalmi üzemek miatt és a halálos ítélet elől menekült el.

Sándor szerb király tegnap délután meglátogatta Lazicsot, akinek állapota nagyon válságos.

Népünnepély a róm. kath. püspökség Angol-parkjában

A Nagyvárad-i Katolikus Népszövetség folyó hó 15-én, vasárnap délután 3 órai kezdettel kulturális céljaira népünnepélyt rendez a püspöki palota mögött elterülő hatalmas parkban. Mayer Antal apostoli kormányzó ur ömeltősége, tekintettel a jótékony célra, készséggel bocsátotta a rendező bizottság rendelkezésére a parkot. Maga a park évszázados fáival sem mindennapi látvány, ennél ideálisabb helyet egy népünnepély számára el sem lehet képzelni. Már maga a hely biztosítja a sikert. De mi minden lesz még ott?! A csárdában felszolgálnak meleg és hideg ételeket, hűsítő italokat. Lesz: cukrászda, fagyalt, kugliverseny értékes nyereménytárgyakkal, tombola, több száz nyeremény tárgygyal, szerencsevadászat, kacsahalászat, karikadobálás, tányér és szitabodás, kiflevés, számarverseny és zsákbaütés. Legszeszáciosabb sátor lesz a jóda, ahol a jósnőn kívül egy hivatásos graphologus s ezenkívül karikatura rajzoló és gyorsfényképész fog a közönség rendelkezésére állani. Szabad színpadon két kabaré-előadás lesz 5 és 7 órai kezdettel. — Több rövid, ötletes párjelenetet mutatnak be, azonkívül kuplétanc és énekkari számok teszik a műsort változatossá. Egész délután katonai és cigányzene. Belépti díjak: 20, 10 és gyermekek számára 5 lei. A 20 leies jegyek sorsoláson való részvételt biztosítanak, ahol több 500 leiről szóló betétkönyv sorsolattik ki, miért is tanácsos a 20 leies jegyek megőrzése. Aki nem megy el, önmagát fosztja meg egy jó délutántól. A rendezőség szívesen látja városunk egész társadalmát, felekezeti különbség nélkül.

oooooooooooooooooooooooooooo

Alraune
Brigitte Helm

Holnap délelőtt megnyílik a nagyvárad-i mintavásár

Magánjellegű kísérletezések után, amelyek általában sikerre vezettek, az idén egy igen fontos állami szerv, a Kereskedelmi és Iparkamara próbálkozik meg mintavásár rendezésével Nagyváradon. Napok óta serényen folynak a munkák a Kereskedelmi Csarnok emeleti helyiségeiben s az épület előtt, az utcáson:

mindenütt férőhelyeket, kis deszkabódékat ácsolnak,

amelyek befogadják a mintavásár többszáz kiállítóját. Méreteken ez a kiállítás kétségtelenül jóval felülmúlja az 1924 óta Nagyváradon rendezett hasonló vásárokat. A Csarnokon kívül nem kevesebb, mint

negyven bódé áll majd a Körös két partján

és pedig közvetlenül a Kereskedelmi Csarnok előtt és a kis-hid olaszai fejeinél. Ugy a Csarnok emeletén lévő férőhelyekben, mint ezekben a bódékban Nagyvárad és Bihar megye iparvállalatai és kereskedői fogják kiállítani produktumaik színjavát.

A Nagyvárad-i Estilap munkatársa tegnap este végigjárta a kiállítás helyét. A közönség, amely szeret némi szkepticizmussal, a „rossz gazdasági viszonyokba” való bele-törődés folytán lemondással beszélni minden kezdeményezésről, bizonyára ámulni fog, ha vasárnap délután, amikor a kiállítás megnyílik, a férőhelyek és bódék előtt végigsétál. Bár még van egy nap addig hátra és épen ezalatt a nap alatt történnek az ugynevezett végső simítások, amelyek a látogató számára az összbélyomást adják, mégis annyi az előkészítő munkának lázas üteméből, a kiállítók egyre erősödő optimizmusából, a kiállításra felhozott áruk pompás választékából máris megállapítható, hogy

ennek a vásárnak sikere lesz.

Nemcsak erkölcsi siker, de lesz anyagi eredmény is, amely Nagyvárad és a megye vérvesztéséges szerveit hosszú időre felfrissíti.

Rendkívül nagy az érdeklődés a mintavásár kirakatversenye iránt, amelyben a város minden számot-

tevő cége résztvesz. A kirakatversenyben résztvevők jutalmazására a Kamara egy 5000 leies, egy 3000 leies, egy 2000 leies díjat és 5 elismerő oklevelet tűzött ki, amelyeket egy 5 tagú zsűri fog az arra legmértöbbnek adaitelni.

A kamara vezetősége ismételen felhívja a kereskedőket, hogy a kiállítás területén végzendő díszítéseket és egyéb munkálatokat fejezzék be.

A vak Gyula éhezik

A Jég foglyainak borzalmas sorsa az emberiség lelkiismeretét ébresztgeti. Nagyobb tragédia, mint ez, talán csak a lövészárkok mélyén játszódtott le. Hatvany Lajosnak van egy érdekes háboru alatt írt novellája, amely arról szól, hogy Triesztben egy tiltévedt gránát ártatlan gyermeket gyilkolt. Végre, csak hogy megeredt az eső, végződik a novella. Mily nyomorult rabjai vagyunk mi mind a tehetetlenségnek, gyöngeségünk jégtábláján bálmuljuk a délibábként megjelenő hidrolánokat, de sohasem juthatunk el az emberek közé, az abszolút emberi szolidaritás áldott partjaihoz. Amundsen talán épp most hal meg a Spitzbergák hómezőin elhagyatva, leirhatatlan kínok között. Néhány repülő kővalyog arra és mi ezekre a bátor pilótákra bizzuk mindazt a mély aggodalmat és a szenvedőkkel való együttérzést, amely két mondatba belefér. Aztán gyérünk tovább. Jaj, csak ne essen holnap az eső és a villanyszám-lát is kell már fizetni, különben kikapcsolják az embert, mint a pinty. Engem most különösen a szegény Vak Gyula sorsa érdekel. Azé a cigányé, aki a Pollák maga bodegájában játszott harminc esztendeig. Azelőtt sokáig a régi Rózsabokorban muzsikált. Amikor a mama és a

férje megnyitották a bodegát, odavették Gyulát magukhoz. Panaszkodott a vak cigány, hogy a vendéglőben keveset keres és bizony odahaza gyakran nem csörög a kanál. Nem csörög a kanál, vagyis nincs mit enni a sok purdénak, meg az asszonyiságnak. És ez annál szomorubb volt, mert maga a családfe: a vak Gyula szerencsétlenségére óriási étvágyu ember volt világéletében. Pollákéknak megesett a szívük rajta. És nem csináltak rossz üzletet Gyulával. Hiszen egy olyan cigányt vettek magukhoz, akinél nagyobb attrakcióra abban az időben legkevésbé sem számíthattak. Szintelen, rekedtes hangján babonás gyönyörűséggel tudott énekelni és nem csoda, ha minden ur megcsodálta. Ezer és ezer szépséges magyar nótát tud még ma is, pedig már öreg ember. Fekete szemüvegével, fekete szélű kalapjával, fekete ruhájában az utcán ha végig lépdeli az ő örökké változatlan utját, olyan, mint egy kísértet. Egy szellem ő, mert hiszen az ő élete a halottaké, akik a nótája mellett vigadtak valamikor. Ma már csak kísértet, emléket idéz a látása és mindjobban belevész a múlt kódébe, ahogy fogynak előttünk a léptei.

Harminc esztendő után, amikor Pollák Gyula meghalt és a bodega idegen kézre jutott, Gyula és a két papagály megváltak a söntéstől, ahol annyi boldog évet töltöttek együtt. A papagályok a „mama” lakásán rikácsolnak, mintha mi sem változott volna. Gyula pedig a Corsó-kávéházba került és őrmesterek talpa alá huzza a legújabb amerikai simmi melódiákat.

Rosszul megy neki. Otthon megint sokszor nem csörög a kanál. A gyerekek, akiknek a száma harminc év alatt megsokszorozódott, éhesek. A családfe különösen éhes. Hiszen egy kiló kenyér és tíz tojás előételnek sem valami kiadás a számára. Amíg a bodegában volt, legalább kenyérrel lakhatott jól, ha Pollákéknak nem volt kéznél zsírosabb falat, amivel ellássák.

Szemünk előtt pusztul el, mint az Itália hajótöröttei.

(—)

Mozgószínházak műsora

Heyman-Szinkör

Ma 3, 5, 7 és 9 órakor
A leglátványosabb kiállítású
filmremek!

Ezerörömök városa

A londoni Luna-park teljes
összeségében filmen

Paul Richter

!ALRAUNE!

Filmpalace és Filmterrasse

3, 5 és 7 órakor 9 órakor

Ma ünnepélyes bemutató!

Mancine lopj

Az Ufa filmgyár legtekélyesebb
vigjátéka 8 felvonásban

A főszerepben: **Lilian Harwey**

2 felvonásos vigjáték.
Filmpalace hirdató.

A 9 órás előadás szabadég alatt

Rendes helyárak!

Apolló és Atlantik nyári mozgó

Ma szombaton 3, 5, 7 és 9
órákor

Megjött a gólya

Harold Lloyd legmulatságosabb
burleszk vigjátéka
7 felvonásban

Megelőzőleg egy kitűnő 2 felvonásos
burleszk meg

Vasárnap délelőtt 11 órakor

Az ördög mátkája

A magyar népszínművek
gyöngye

VASÁRNPAP
d. e. 11 órákor

Filmpalace maíne

kettős műsor
„Érdekszerelm”
Szóke
Madonna

A pozsonyi Petőfi-szobor sorsa

— Az Estilap eredeti távirata —

Pozsonyból jelentik: A Petőfi-szobrot, amelyet még 1919-ben, az imperium átvétele alkalmával tulzó cseh nacionalisták romboltak le, a marhavásártéri barakban összerakták. A városi tanács elfogadott egy indítványt, amely szerint a szobrot, hogy a tűzveszedelemtől megóvják (!!!!) a barakon belül kőfalakkal zárják körül, így senki se férhet hozzá. A pozsonyi magyar újságírók erős mozgalmat indítottak aziránt, hogy a szobrot eredeti helyére visszaállítsák.

Jön! Jön!

Alraune

A legnagyobb sláger!

Paul Wegener, Brigitte Helm

Bárfiai cukrászda

Alakult: 1907. 675

Fedett terras és kerthelyiség. Ózondus tiszta hegyi levegő, nagy befogadó képesség, este tizenkét óráig nyitva.

Leszállított olcsó árak!

Ne vásároljon semmit

mindaddig, míg meg nem tekintette a Rottenberg Márton-cég dusan felszerelt raktárát, ahol a legelőnyösebb fizetési feltételek mellett szerezheti be mindennemű ruhaszükségletét 20 heti vagy 5 havi részletfizetésre.

Ha szüksége van!

bármilyen ruházati cikke, céget okvetlen keresse fel, mert gyári árak mellett adok férfiföltönyöket, felöltőket, női kabátokat úgy készen, mint méret után, továbbá a legfinomabb cseh vásznak és damasztok, selymek, opálók, francia delainok, gyönyörű ing-pouplinok, grenadinok, férfi és női szövetek és teljes menyasszonyi kelengyék óriási nagy választékban állanak a vásárló közönség rendelkezésére.

Gondolja meg,

mert a mai súlyos gazdasági helyzet önnek kötelességévé teszi, hogy szükségleteit oly cégnél szerezze be, hol részletfizetésre is olcsón vásárolhat. Ha ideje nincs személyesen bejönni, levelezőlap hívásra még aznap házhoz küldjük képviselőnket.

Rottenberg Márton

Jorga (Zöldfa)-utca 15. 637

NE MENJETEK A SARKVIDÉKRE!

A veszteséglista már körülbelül készen áll. Két tudós: Amundsen, — az öreg- és Malmgren — a fiatal — mennek a halottak élén és éhínségtől, fátytól mániakussá lett szép emberpéldányok zárják be a processziót. A világ sokat elbir és már ki is heverte ezt a sokszoros csapást, a kéthónapos izgalmat. A vakmerő vállalkozások kudarcra nem szokta elkedvetleníteni sem a szerény tudóst, minden hőszok legigazabbját, sem a sűrűvérű konkvisztádorokat, sem a sovíniszta udvar Chanteclerjeit. De most mintha megállt volna másfélmilliárd ember lélekzete. Vestigia terrent... Félelmet keltettek most azok a lábnyomok, amelyek rég elvesztek a jég- és hómezők csatlóka talaján...

Emberek ne menjetek a sarkvidékre...

Lehet, hogy a természet méretelen szekerényének néhány titkos zárát felpattantott ottan, Tudós! Lehet, hogy talál sz kincseket, amelyeket parazita-módra feljehetsz, boldog Konkvisztádor! — és az sem lehetetlen, hogy lelsz helyet, Chantecler, sovén pózaid számára, havas, jeges hátteret, amely kedvedre visszhangozza kukorékolásod — ahol el tudod hitetni önmagaddal s a jegesmedvék éhes farkájával, hogy ha te nem rikkantsz, nem ragyog fel a sarkvidéki fény. De látjátok, Tudós, Kincskereső Kalandor és Önimádó Kakas: a kétségtelen áldozat, amit hoztok, nem áll arányban a jóval, ami a sarkok jégcsiklaiból botutestek nyomán talán felénk áramlanék. Hígyjétek el, önzetlen kutatósszomjakot érthető, jogos — mert emberi — önzések kitisztult, megnevesedett nemzeti fejlődés-vágyatok a sarkoknál közelebbi és kevésbé veszélyes helyeken is bő, boldog, áldást hozó kielégülésre találhat...

Még azt sem mondom, hogy Kinába, Indiába, Kanadába, Dél-Amerikába, Ausztráliába menjetek. Pedig ezekben a csodás országokban, ahol az emberiségnek több, mint fele lakik, végtelen sikok alusznak, töretlenül, szüzen és várják a szenteket, várják a Magvetőt, aki megtermékenyíti buja ölüket. Öserdők sűrűje, bányák mélye, folyamok medre, vizek esése kincseket rejtget, amelyek évszázadokon át az emberiség bőség-szarui lehetnének. De nem, ma még ne menjetek ilyen messzire, sem exotikus tájakra. Maradjatok csak kissé otthon és nézzetek körül, kiki a maga országában. Minek is keressetek a problémákat, akármilyeneket, az északi sarkon? Hic Rhodus, hic salta. Hiszen itt a jégvilág, mindnyájatoknál, vagy majdnem mindnyájatoknál, a maga honában! Hát lehet-e az Odhin-isten alakját mimelő jég-hegyek lehellelte dermesztőbb annál a közönynél, annál a részvétlenségnél, amellyel mi itt a leg-egyensúlyozottabb éghajlat alatt, az öreg Európában egymás vergődését nézzük? Hiszen kiéhezett jegesmedvék fogcsattogtatása Viglierék jégtábláján — csak halk Chopin-zene Európa sokmilliónyi emberi farkasának üvöltéséhez képest. Itt a sark, itt fedezz fel okokat és javító természettörvényeket, Tudós: halhatatlan lesz

neved! Itt keresd a nemzeti expanzio levezetését, Önimádó! Itt járj kincsek után — s találni fogsz, Konkvisztádor! Nézzetek csak szét ebben az európai jégvilágban, ti hárman, új Látomások lovasai. Majd rájöttök hiába dalolta Heine: „Es wächst auf Erden Brot genug Für alle Menschenkinder” — mégis a terjedő éhség büze csapja meg finnyás orrokat. Látni fogjátok az Atlanti Oceántól az Uralig öngyilkosok légíőit- és nem is a legselejtebb emberek, hanem naggyobbszt bukott angyalok életunt csapatait. Látni fogjátok a nyomorúság patkánymódra szaporodó vámszedőit, a duzzadt raktárakat, és korgó gyomrokat és elmezitlenedő testeket. Az éjjeli nap és az éjjelutáni csillagok földjeit. A szexualitás fenekvadit. A hanyatló, eljegesedő Európa leg-szebb férfipéldányát: az autóvezető urat, aki meg sem áll, amikor elgázolt. Ezt látjátok egy nagy háboru eredményeképen. Ha pedig keletre néztek, majd meglátjátok, hogy alig két nappal a Bastille le-

rombolásának százharminckilencedik évfordulóján, a tehetetlenség dühe, amely a G. P. U.-ban öltött formát, halálba küld értékes embereket azért, hogy önmaga silányságát, bűneit és teremttörő hián levő iantáziáját leplezze. (Háboru és forradalom — egyazon gonosz szellem Janus-arca... mondd te, Tudós!)

Mindnyájunk lelkének részvétlensége, agyunk elsekélyesedő érdeklődése, nemzeti és osztály problémák örökös köde és hófellege a levegőben: itt a sarkvidék, itt a jégvilág! Ezt kutassátok, ezt keressétek, itt hódítsatok. Üljetek be a laboratoriumokba, könyvtárakba és műhelyekbe. Szálljatok le az emberi lélek mélységeibe és nézzetek el a nyomor örök pergőtűzes — korgógyomru frontjára. Építsetek jégtörő hajókat, amelyek megtörrik a szívek páncélját. Fürkésztétek a buzaszem, az élet minden feszítő erejének, a víznek, levegőnek, földnek a útját. És majd a közös munka akkor összekovácsolja az abszolút tudományt, a felsőbbrendű egyént és az örök nemzetet abba a felbonthatatlan egységbe, amelynek neve: Emberiség.

Erdős Iván.

A féltékeny férj és felesége a tengerbe ölték magukat

— Bukaresti tudósítónktól —

Konstancából jelentik: A közeli Carmen-Sylva-fürdőn meg-rázó családi dráma játszódott le:

Svaner Bernát csernovici gazdag magánzó és neje a tengerbe ölték magukat. A strandon még látták őket, amint a vízbe léptek és addig mentek

előre, amíg a hullámok el nem temették őket. Hosszas keresés után találták meg a házaspár holttestét.

Azt hiszik, hogy a dráma oka féltékenységg volt. Az öreg férj sokszor tett szemrehányást feleségének kacér viselkedése miatt. Emiatt napirenden voltak a veszekedések.

Hogyan tárgyalta Antonescu a kölcsönről a német birodalmi bank kormányzójával

A kölcsöntárgyalások „kulisz-szatikáiból” érdekes epizódot közöl most a Cuvantul.

Amikor Victor Antonescu, Románia fődelegátusa a külföldi kölcsöntárgyalásokon, — legelőször meglátogatta a német birodalmi bank kormányzóját Schacht-ot, — a következő beszélgetés folyt le a két férfi között:

— Bár ismert franciabarát — kezdte Antonescu — és nem vagyok barátja Németországnak!

mégis eljöttem a román kormány nevében tárgyalni arra nézve, hogyan vehetne részt a Reichsbank abban a munkában, amelyet most akarnak elvégezni.

— Munkához? Milyen munkához? — szakította félbe a bank kormányzója Victor Antonescut.

— A lej stabilizációjának munkájához!

— Hallottam már erről — válaszolta Schacht — még pedig Moreautól, a francia jegybank kormányzójától, akinek már választam is...

gyek és azért jöttem, hogy a szerződést megkössem.

— Nagyon megilsz az Ön látogatása — mondotta Schacht — de az a válasz, amelyet a francia jegybank kormányzójának adtam, egyetlen válaszom, — vagy ha úgy tetszik, az én válaszom: amelyre most várom a választ Moreautól, a román kormány nevében

Ezzel végződött Antonescu és Schacht első beszélgetése...

Antonescu „diplomatikus” fellépése, németellenes érzelmeinek fitogtatása tehát nem igen tett jót a kölcsön ügyének.

Alraune Paul Wegener

Berkovitsné

orth. kóser étterme

Nicolae Iorga (Zöldfa) utca 19.

Ujonnán átalakítva. Kerthelyiség.

Izletes házikoszt. 687

Idit, gyógyít! **Mouschong Buziási Phónix ásványvíz** Kapható mindenütt

Ezer örömhöz városa

A londoni Luna-Park filmen
Paul Richterrel
a Heyman szinkörben

SHINHÁZ

Szombaton este 8 és fél órakor:
Zenabona, rendes helyárrakkal.
Sorozatszám 190.

Vasárnap délután 4 órakor mér-
ségeit helyárrakkal: Tisztelem a
rég szeretőmet. Sorozatszám 191.

Vasárnap este fél 9 órakor: Ze-
nebona, rendes helyárrakkal. Soro-
atszám 192.

Hétfő este fél 9 órakor: Zene-
bona, rendes helyárrakkal. Sorozat-
szám 193.

Kedd este fél 9 órakor: Csattan
a csók.

Szerda: Legkisebbik Horváth
lány, Tompa Béla bucsuja.

— **Zenabona.** Szombat, va-
sárnap és hétfőn este lesz ez a
kétjű jazz operett-újdoncság
új trükkökkel és újszerűlékekkel
műsoron. Tompa Béla átveszi
a Horváth László szerepét, Bar-
na Sári helyett pedig Kertész
Manci Lia szerepét míg a Szé-
kely Klári szerepét Gál Piri fog-
ja játszani. Új trükkök lesznek a
darabban, amelynek a klaja lesz
a minden esti pénzeső tiz, husz
és száz lelesek a szereplők ál-
tal a nézőtérre elszórva.

— **Tisztelem a régi szerető-
met.** Vasárnap délután 4 órai
kezdettel kerül színre az ismert
kétjű szereposztásban Kondor
lolyával a főszerepben.

— **Csattan a csók.** Kedden
este Csattan a csók című köz-
kedvelt operett kerül színre az
ismert szereposztásban.

— **Legkisebbik Horváth lány
Tompa Béla bucsufelléptével.**
Szerda este bucsuzik Tompa
Béla a nagyváradi közönség-
től, egyik legjobb szerepében.
Az összes előadásokra a jegyek
már a mai naptól kezdve meg-
válthatók a színház baloldali
nappali pénztáránál délelőtt 9
órától 1 óráig és délután 4 órától
6 és fél óráig.

1000
örömhöz
városa

1000
örömhöz
városa

Heyman szinkör
vasárnapi matinéja

Egyiptomi
éjszakák

Liliputi táncosok felléptével

Vízgyógy-, szénsav-für-
dők, villanyfény-hőku-
rák, belégző kamra,
soványító-, hizókurák

Dr Rác-szanatoriumban

Bejáróknak, vagy bennlakók-
nak pensióval. 655

A csunya színű fogak

Chlorodont szájpasztát, amit hatásosan

elcsufítják az arcot. A rossz szájszag
visszatartó. Mind a két bajt azonnal
megszünteti ártalmatlan módon a híres
kiegészít a Chlorodont szájpasztát. 481-3

**A kutya csak a becsületes
embereket támadja meg**

(Levél a szerkesztőhöz)

A kutyáknak egy elkészedett
ellenségétől kaptunk érdekes le-
velet. A levél írója kér beennün-
ket, adjunk teret az ő felháboro-
dásának a kutyák okatlan kultu-
rájával szemben. Pataki Ferenc
mezőtelegi ácsmester többek
közül a következőket írja:

... Igaz, hogy én sem vagyok
egészen elfogulatlan, mert a ne-
vezett jószágok (vagyis kutyák)
egyikétől kapott harapás készítet-
te e levél megírására, de azért
igazságot elvitathatatlanul vé-
lem. Köztudomású, hogy az időn-
kénti szigorú ebzárlat ellenére a
kutyatulajdonosok mégsem kötik
meg kutyájukat az udvarban és az
undok állatok a békés szándéku,
gyanútlan belépőt a tulajdonos
presztízsének védelme alatt meg-
támadják. A védekezés egyrészt
sikertelen lenne, másrészt meg
sem kísérhetők egy oldalba ütés-
sel, mert akkor a gazdája sértőd-
ne meg. A tolvajok, betörők, rab-
lógyilkosok kilencvenkilenc száza-
lékban sikeresen operálnak a ve-
szedelmes kutyák akár egy egész
falkájának jelenlétében és közeli-
ségében is, csak a becsületes ha-
landók vannak minduntalan ve-
szélyeztetve a tisztelt házőrzők-
től. Ilyenképpen nyilvánvaló tehát,
hogy a kutyáknak semmi hasznuk
sincs az emberiség szempontjából,
hanem csak a világ kárhóztatásá-
nak az eszközei.

Az olyan ember, aki mégis a
szükségességüket hangoztatja, az
egész bátran sikra szállhat a bol-
hák és poloskák érdekében is. —
Ráadásul jön a kutyarajongás,
minden ember jóízűségének a meg-
csufolására is. Sohasem telettek ei
többek között egy jelenetet: egy
disztigvált urinak a kutyája az
utcán a többiekkel összemara-
kodván — megsántult. Az urinő
az ölébe vette a hatalmas dögöt
és bárha allig bírta — úgy cipelte
a lakásáig, miközben a drága áll-
lat hálátelten nyalogatta urnője
arcát — száját...

Nos, tessék elképzelni, egy ku-
tya, amely elképzelhetetlen dol-

gokat is megeszik, egy kutya, —
amelynek mirigyei messzire büz-
lenek, egy kutya, amelynek bun-
dája a leggondosabb fürdetés da-
cára is telve van bolhakkal —
nyalogatja urnője arcát, együtt
eszik asztaluknál, ágyukba fekte-
tik, gyermeküként szeretik és
tiszteltetik — hát tessék elkép-
zelni. Vagyok szinte üdvözléssel
és teljes tisztelettel Pataki Ferenc
ácsmester.

Hogy aztán mi történjék a ku-
tyákkal, azt a derék Pataki Fe-
renc — mint látható: rendkívül
értelmes levelében nem mondja
meg. Valószínű, hogy a szentber-
náthegyi komondorra, a pulira és
hasnólan hasznos jószágokra nem
gondolt, amikor levelét írta...

Matiné az Apollóban

Vasárnap d. e. 11 órakor

**Az ördög
mátkája**

A magyar népszínművek
gyöngye

* A has teltsége, szívtáji fájdal-
mak és az emésztési nehézségek
a természetes „Ferenc József”
keserűvíz használata által meg-
szüntethetők és az agy, a szem,
tüdő vagy szív felé irányuló vér-
telulások ellensúlyozhatók. Gyom-
or- és bélspecialiták igazolják,
hogy a Ferenc József vízzel, külö-
nösen az üllő életmód következté-
ben jelentkező bajoknál, nagyon
kedvező eredményeket érnek el.
Kapható gyógyszerárakban, dro-
gériákban és fűszerüzletekben. 23

Ezer
örömhöz
városa

Látogassa meg a

CARMEN

cipőgyár

mintavásári kiállítását
a „C” teremben

Manci ne lopj!
Filmpalace**A SZERKESZTŐ
ÜZENETE**

Többeknek. A holnap meg-
nyitló mintavásárra félárú vi-
zum nincsen. Ellenben a román
államvasutak vonalain vissza-
utazásnál félárú jegyet lehet
váltani. Ez a következőképpen
történik. A jegyet, amellyel a
látogató idejött, a vásár terü-
letén lebélyegezteti és ennek
alapján visszautazásnál félárú
jegyet válthat.

MOZI

ATLANTIK NYÁRI
ÉS APOLLÓ MOZGÓK
MŰSORA:

Szombat 3, 5, 7 és 9 órakor:
Megjött a golya. Harold Lloyd
legmulatságosabb burleszkje 7
felvonásban és ezt megelőzőleg
egy 2 felvonásos amerikai bur-
leszk.

Vasárnap délelőtt 11 órakor:
Az ördög mátkája. 10 leles hely-
árrakkal.

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor:
Harold Lloyd: Megjött a golya.

A FILMPALACE ÉS FILM-
TERRASSE MŰSORA:

Szombaton 3, 5, 7 és 9 óra-
kor a Filmpalaceban és 9 óra-
kor a Filmterrasseon ünnepe-
lyes bemutató! „Manci ne lopj!”
Az Ufa filmgyár legtekélyesebb
vigjátéka. A főszerepben a leg-
bájosabb filmszínésznő: Lilian
Harvey. Előzőleg egy 2 felvo-
násos vigjáték és a „Filmpalace
legújabb Híradója.” — Rendes
helyárrak! Kedvezményes és
szabadjegyek nem érvényesek!

Vasárnap délelőtt 11 órakor
szennációs kettős matiné! Er-
dekszerelmi. Lil Dagower,
Gösta Eckmann és Szőke Ma-
donna Harry Liedtke, Vivian
Gibson és Lee Parry. 10 leles
helyárrak!

Vasárnap délután 3, 5, 7 és 9
órákor: Lilian Harvey kedves
suhanc filmje: Manci ne lopj.
Hétfő, kedd, szerda 5, 7 és 9
órákor: Manci ne lopj.

Szép idő esetén a 9 óras elő-
adás a Filmterrasseon, szabad-
ég alatt.

HEYMAN SZINKÖR
MŰSORA

Szombat 3, 5, 7 és 9 órakor:
Ezer örömhöz városa.

Vasárnap délelőtt nagy ma-
tiné: Egyiptomi éjszakák.

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor:
Ezer örömhöz városa.

Hétfő: 5, 7 és 9 órákor: Ezer
örömhöz városa.

Kedd: 5, 7 és 9 órákor: Al-
raune.

Hencserek részletre Mansber-
ger kárpitosnál, Reg. Ferdinand 17

A Cion templom ötven éves

A nagyváradai zsidóság nagy ünnepe.

Ötven esztendővel ezelőtt hozta el Nagyvárad haladó magyar zsidósága, hogy hajlékot emel Isten tiszteletére. Páratlan lelkesedéssel indult meg a mozgalom, melyben minden keresztény vett részt felekezeti különbség nélkül az egész nagyváradai társadalom. Egyik naposság, bál, estélyi előadás a sikert érte, a szocietás előadó asszonyai s a megyei urak együtt szerepeltek csodálatos egy és forró egyetértésben. És az építés hamarosan megkezdődhetett s a piros kupola a város fölé emelkedett. Országos ünneppel nyitották meg a templom kapuját és a nagyváradai zsidóság szimbólumává lett idők jártán.

Egyik első papja és prédikátora a nagytehetségű Rosenbergszandor főrabbi volt, akitnek nevét az egész ország ismeri. A Cion-templom oltárájánál a jubileumon dr. Kecske-Lipót főrabbi, a zsidó egyház büszkesége fogja bemutatni az áldozatot.

Piaci árusok

A rendőrbíró előtt

Ma délelőtt hangos vitakörbe verte föl a váradai rendőrbíró folyosójának megszo-
rt nyugalmát. A rendőrbíró-
bíró mára idézett be külön-
öző kihágások címén egyes
piaci árusokat. Csak akkor ült
kissé a vihar, amikor egyen-
ként kezdték őket beszólítani.
Ersze kivétel nélkül ártatlansá-
kat igyekeztek bizonyítani,
ar meggyőző érveket egyikük
tudott fölhozni. Híri or
ragató rendőri büntetőbíró a
vetkező ítéleteket szabta ki
uk: Indriás Annát, Szingur
abornét, Murényi Józsefnét,
ögös Imrét, Zeitler Jakabné,
eich Albertet, Vadkerti Imré-
t, Rittner Józsefnét, Berkovits
Józsefet, Keszler Adolfot, Lá-
ar Imrénét és Bacsó Sándort
enként 200—200 lej pénzbün-
tésre ítélte elővásárlás, illetve
medély nélkül való árusítás
iatt. Azonkívül Tatár Ferencet
uhász Jánost nyilvános bot-
ny elkövetése miatt 300—
00 lejre büntette. Réder Jur-
ovics József, Berger Adolf és
ein Rezső háztulajdonosokat
enként 100—100 lejre ítélték,
ert járdájukat nem takarított-
k.

Ingyenes munkaközvetítés.
Az állami munkaközvetítő hivatal
keri a munkaadó és munkavál-
ló közönséget, hogy az esetben
szakképzett iparosokat vagy
gyeb munkásokat óhajtana al-
almazni, úgy ezt a Munkaközve-
títő Hivatal utján tegye, mely az
Alexandri (Teleki) utca 3. szám
lalt van elhelyezve. A munka-
közvetítés ingyenes. Hivatalos
ak 8—13 között.

A reggeli toillettenél

teljes meglegedést kelt csak az uj, erőssen és
válogatottan parfümözött, kiválóan finom Elida
Luxus-Puder.

Egységára
Lei 50.—

ELIDA LUXUS PUDER

Hogyan „vámolják” az utasokat Biharpüspökiben

Ezzel a címmel a Patria kis ri-
portot irt, amelyet az Adeverul
átvett tőle. Ezt írja román laptár-
sunk Biharpüspökiről:

— A budapesti vonat berobog a
pályaudvarra. A vagonokban po-
koli hőség. A fáradt utasok sorba
rakják csomagjaikat a III. osztá-
lyu padokon.

— Vámolás, urak, vámolás!
— Mi az, kérdezi egy svájci né-
met, miközben törölgeti homloká-
ról a verítéket.

— Jöjjen csak a vámhivatalba,

majd amikor meglátja! — válaszol-
ja neki egy gyanus öltözetű egyén.

Az emberek nehézkesen mo-
zognak; összeszedik cók-mókjukat
és — mint akit akasztani visznek
— gépiesen haladnak a vámhiva-
tal felé.

Itt egy puderesarcu, festékes-
száju vámos ugrik elébük; női szö-
vetből készült sportruha van rajta.
„Baker”-i mozdulatok közt kez-
dődik a vámolás.

Az emberek kinyitják podgyá-
szukat és hagyják, hogy a vámos

gyűrűs keze össze-vissza kotorjon
hányjon benne mindent.

— Összegyűri a bluzomat! —
jajgat egy uriaszony.

— Majd kivasalja megint! —
magyarázza a vámos.

— Összepiszkolja fehérenemümet!
— tiltakozik egy másik nő.

— Folyik még víz a Dunában!
— Maga szentelen, uram!

A vámos elpirul, mint a rák, te-
tőtől-talpig végigméri a nőt, az-
tán szeme megakad annak ivelt
csipőin.

Komor tisztelet hangján szól a
férfi a nőhöz:

— Maga még várjon! Nem aka-
rom összepiszkolni fehérenemüjét!
Az emberek már unják ezt a

20% árked-
vez-
ményt
adok
a kiállítás tartama alatt
713
We-Ego cipő
gyári lerakat
Weisz Jenő

sok formalitást. Összeszedik hol-
mijukat és a nap égető hevében
visszatámaszkodnak a CFR kocsi-
jaiba.

— Nos, asszonyom, folytassuk.
hozott selymet?

— Nem!

— Nem hiszem!

— Keresse meg!

És a vámos újra kotorászni kezd
az asszony kosarában.

— Itt nincs — mondja a vámos

— de maga gyanús nekem. És,
anélkül, hogy többet beszélne,
kezét az asszony keble felé
nyújtja...

A Patria cikkének további ké-
nyes részét nem közöljük. A cikk
azzal végződik, hogy az asszony
méltatlankodva, tiltakozva távo-
zik, a vonat pedig elindul.

Hogy a Patria cikke mennyiben
fedi a valóságot és mennyiben van
hozzátoldás, azt nem tudjuk. De
szeretnők, ha egy biharpüspöki
vámosról sem jelenhetnének meg
hasonló írások.

Az
"Astória"
kávéházban
Palais de Danse
és az
Astória kert-
helyiségében

külön-külön zene
mellett szombat
estétől minden
nap nagy tánc
és világvárosi új
műsor

495

* Idegen állampolgárok figyel-
mébe. A bukaresti rendőr- és szí-
guranca-vezérigazgatóság 42.837—
928. számú rendelete értelmében
értesítettnek az idegen állampol-
gárok, hogy az országban való
tartózkodás meghosszabbítására
vonatkozó bármiféle kérvényüket
a határidő lejártá előtt 15 nappal
kell beadni a nagyvárad Subin-
spektorathoz. Ellenkező esetben a
kellő határidőre be nem adott
hosszabbítási kérvényeket figye-
lembe nem veszik, a kérvényező
pedig a tartózkodási engedély le-
járta napján el kell, hogy hagyja
az országot. Nagyvárad sziguran-
ca-álvezérifelügyelőség.

Mi újság?

Manci ne lopj! Filmpalace

* Felhívás az ipartestület
tagjaihoz! Az Ipartestületek
Országos Szövetsége e hó
15-én, azaz vasárnap délelőtt 11
órákor az Iparoskör helyiségé-
ben körzeti gyűlését tartja, a
melyre Nagyvárad iparosait ez-
uton tisztelettel meghívja az
Elnökség.

**Harold Lloyd mint
„Gólya” az Apolló és
Atlantikban**

* Simon Judith iparművész nő
ingyen virágosztogatása a Min-
tavásáron.

Üzlethelyiség

azonnalra kiadó.

Értekezni

KOMLÓS TESTVÉREKNÉL

Oradea (Nagyvárad)

Nic. Iorga (Zöldfa)-utca 13. sz.

* Pályázat épületjavítási mun-
kára. A Gojdu-liceum iskola bi-
zottsága zárt ajánlatokat kér
az iskolai épület rendbehelyezésé-
re. A szükséges munkálatok
lajstroma az igazgatóságnál
kapható. Az ajánlatok benyújtá-
sának határideje július 17 déli 12
óra. Igazgatóság.

FRANZ KNOLL,
a bécsi állami opera volt kar-
mestere,

szenzációs új műsorral hang-
versenyez a Palace kávéházban.

Manci ne lopj! Filmpalace

* Felhívás a munkanélküliekhez.
A szociáldemokrata szaktanács
felhívja a vas, fa, vendégipari, ru-
háztati és a bőripari munkásokat,
akik munka nélkül vannak, hogy
munkahelyezés végett jelent-
kezzenek a Pável-utcai Munkás-
Otthonban.

**Megjött a Gólya az
Apolló és Atlantikba**

Ridikülök, rakettek legolcsóbban

555—2

Szabó I. Sás-passagő

* **GYEREKEK!** A legszebb
szünnéi ajándék beiratkozni a
Hegedűs Hirlapiroda ifjúsági
kölsönkönyvtárba.

Manci ne lopj! Filmpalace

Az ezerarcu Lilian Harvey

Láttuk már a „Főhadnagy ur
a feleségem”-ben, mint filigran
kis főhadnagyot.

Láttuk Lilian Harweyt pazar
estélyi toalettben, mint elbűvö-
lő nagyvilági dármat.

Láttuk, mint sportladyt repül-
ve, forogva, mint a pelyhe.

Láttuk, mint színésznőt, mint
gépirókiasszonyt, mint üzleti
elárutó leányt, mint telefonis-
tanót.

A „MANCI NE LOPJ!” című
filmben Lilian Harwey egy paj-
kos apacs-suhancot játszik, a
kiből egy nagyszerű irfi sze-
replő — olyan elegáns, mintha
divatlapból vágta volna ki —
elegáns és finom uri dármat ne-
vel, akit azután feleségül vesz.

Ez a pompás férfi szereplő:
Werner Fütterer, úgy néz ki,
amilyen Harry Liedtke lehetett
18 éves korában de egy fejlet-
tebb, magasabb nála, intelligens sze-
mei, szabályos arca, az Ode-
reklámja emlékeztető pompás
fogora, kedves mosolya, szo-
borszerű alakja, ezidő szeri a
legelső szalon filmszínészé te-

**Alraune
Brigitte Helm**

* A kath. népiünnepély
dezősége illő tisztelettel
mindazokat, akik a büfi
hozzájárulni szívesek va-
és lesznek, hogy adomány-
vasárnap délelőtt már 10
től kezdődőleg a rezide-
parkjába méltóztassanak
deni, ahol azokat elismer-
mellett hálás köszönettel
szik át.

szik Werner Fütterert, aki
csapásra háttérbe szorít
Harry Liedtke, Alfons Fry-
dot, Conrad Nagelt és a tö-
A „MANCI NE LOPJ!”
hétig lesz a Filmpalace m-
rán. A mai bemutató nem
szórakozást, hanem ke-
melegpetést is jelent a kö-
ségnek, mert Lilian Harw-
és Werner Füttereren
még egy elsőrangú filmszín-
nő: Dina Gralla is szerepel
démonarcu, hazárd, könnyű
nagyvilági leány típusa.

Fehérnemű var- rást vállalunk

Ozv. Simayné
és Borsoveczky Mariska

Nyugodtan fog aludni ha

„Express-poloskairtó”
használ, mely által a poloska p-
is elpusztulnak. Kapható kizár-
úvegje 15 Leiert **Stern S. En**
festék- és kefeárú üzletében Or-
Nic. Iorga (Zöldfa)-u. 10.

Kereskedők és viszonteladók figyelmébe ajánljuk,

hogy a mintavásár alkalmával
cégünknel a kiállítást megtekin-
teni szíveskedjenek. Mindenféle
csiszolt, préselt és világítási üveg-
árakat, porcellán, vendéglői fehér
és színes edényeket, Fayence, kő-
edény és majolika árukat, China-
ezüst, alpacca, aluminium evő-
eszközöket, táblaüveg és egyéb
cikkeket legolcsóbban

Fraji KOMLÓS Testvérek

Üveg, porcellán és táblaüveg gyári raktárban szerezhet be
Oradea (Nagyvárad) Str. Nicolae Iorga (Zöldfa-utca) 13. Sz.

Czellér és Kőszegi egynapos állandó választmányi tagság után vissza kell, hogy adják a helyet Mavrodiynak és Pogannak

Nagyvárad város tanácsának megint külön szenzációja van. Tegnap délután mutatkoztak be az állandó választmány új tagjai, akiket a polgármester üdvözölt.

Ma reggel azonban — mint megánértesülésünk szól — újabb meglepetést hozott a város: Franasovici belügyi államtitkár értesítette a város polgármesteri hivatalát, hogy visszavonja tegnap esti rendelkezését, a behívott Czel-

lér Lajos és Kőszegi Róbert választmányi tagságát megszünteti és elrendeli, hogy további intézkedésig: Mavrodin és Pogan tanárok maradjanak helyükön.

A július negyedikén hozott belügyminiszeri határozatot, amely állandóválasztmányi tagságukból őket kimozdította, Mavrodin és Pogan megfellebbezték. Ennek a következményeképpen függeszti fel Franasovici Czellér és Kőszegi tag-

ságát. — mindaddig, amíg Mavrodin és Pogan fellebbezését meg nem vizsgálta és abban döntést nem hozott.

Ez a rendelkezés a városnál érthető meglepetést keltett. Az állandó választmány sorsa ugyanis még ezzel az intézkedéssel sem biztosított.

A „Krasszin” a megmentett kutatókat Kingsbaybe viszi, aztán visszamegy a jégmezők közé

A világ egyetlen nagyszabású szenzációja még mindig képtelenül az északi sark fogainak szörnyű tragédiája. A legújabb hírek a következők: Rómából táviratozzák, Mussolini megbízta a külügyi államtitkárt, hogy azonnal keresse a szovjet nagykövetet és fejezze ki előtte az olasz kormány és az olasz nemzet háláját a „Krasszin” gözös utasainak nemes és merész munkájáért.

Kingsbayból jelentik: A „Krasszin” megérkezését minden pillanatban várják.

A gözös magával hozza a megmentett kutatókat, szemet vesz fel

és azonnal visszamegy a többi áldozatok felkutatására.

Rómából táviratozzák, hogy Mussolini rádión személyesen fejezte ki köszönetét Szamolovics orosz egyetemi professzornak a „Krasszin” sikeres munkájáért.

Kingsbayból táviratozzák: A Viglieri-csoport megmentése alkalmával könnyekig megható jelenetek játszódtak le. A megmentettek hisztérikusan sírtak és zokogtak, ölelték, csó-

kolták a megmentőket. Mussolini a „Krasszin” legénységének a következőket táviratozta:

— A nagy művet véghezvitt vakmerő legénység örökre bejegyezte nevét a sarkutazók önfeláldozó krónikájába. Hálás köszönetemet fejezem ki Olaszország nevében és kérem ezt minden egyes matróznak tudomására hozni.

A Krasszin kapitánya mindössze 30 esztendő. Egész Károlynak hívják és állítólag esztendőzettségű. Máról-holnapra világtörténelmi név lett belőle.

Családjának sirja mellett szíven szúrta magát egy váradi utcaseprő

Tegnap este 7 órakor telefonon értesítették a rendőrprefekturát, hogy az olasz temető felső részén, az egyik sírhant közelében egy idősebb férfi holtteste fekszik. Az ügyeletes tisztviselő az inspekciónal együtt azonnal kiment a temetőbe, ahol hatalmas vértócsában találtak rá az öngyilkos férfire.

Az öngyilkos zsebében lévő iratokból megállapították, hogy Tolvaj Ferenc 68 éves váradi utcaseprő.

Az öreg Tolvaj már hosszabb idő óta betegeskedett. Az utóbbi hetekben annyira elhatalmasodott rajta betegsége, hogy napokon keresztül alig bírt járni. Több ízben jelentkezett felvételre a kórházban, de mindenkor elutasították.

Tegnap reggel azzal távozott hazulról, hogy

újából jelentkezik a kórházban, mert már nem bírja tovább a szenvedéseket. Ugy látszik, ez az útja sem járt eredménnyel.

A kórházból egyenesen a temetőbe ment, ahol aztán borzalmas módon végzett magával. Felkereste családjának sírhantját és aztán

rozsdás zsebkését szívébe dörte.

Ugy látszik, hogy a bicska nem ment be egészen testébe, mert egy ködarabbal még jobban beverte. Mire ráakadtak, már nem lehetett segíteni rajta.

Zsebében néhány soros levelet találtak, amelyben bocsánatot kér hozzátartozóitól. „Nem

birtam tovább a rettenetes szenvedéseket” — írja az öreg Tolvaj Ferenc — „hiába próbáltam felvételni magamat a kórházba.”

Az államrendőrség a tragikus öngyilkosság ügyében megindította a vizsgálatot.

Leégett a mezőtelegi gipszgyár

Mára virradó éjszakán, még eddig meg nem állapítható körülmények között kigyulladt és teljesen elpusztult az országos hírvé mezőtelegi gipszgyár. A tűz a gépházban keletkezett, mire azonban a telepőrség észrevette a veszedelemet, már lángokban állottak a raktárpépületek is. A kevésszámú tűzoltóság nagy erőfeszítést tett, hogy az egyes épületeket megmenthesse az egyre jobban elhatalmasodó lángoktól. Azonban minden

igyekezet hiábavalónak bizonyult. Reggelre csak a megüszkösödött falak és a gyár egész berendezésének romhalmaza maradt meg.

A mezőtelegi csendőrség és a főszolgabírói hivatal ma délelőtt vezeti be a vizsgálatot annak megállapítása céljából, hogy kit terhel a felelősség a borzalmas pusztulásért. A kár eddigi becslés szerint meghaladja az ötmillió lejt.

SPORT

A megerősített Amatőr kemény munkát fog adni az aradi bajnok Glória-CFR-nek

Már napok óta komoly és célutatos munkával készülnek az Amatőr fiatal játékosai a Glória-CFR elleni küzdelmekre. Elvár-

juk a nagyváradi sportközönségtől, hogy megjelenésével honorálja a fiatal — de már is szépmul-tu — Amatőr áldozatkészségét. A Glória-CFR már nagyon régen nem járt Váradon, így érthető a nagy érdeklődés, ami jövőtelét megelőzi. Bíró: Löwenstein Rezső dr.

Előzőleg Fülöp Ernő bíráskodása mellett a Törekvés és az Amatőr ifjúsági csapatai játszanak egymással.

○ Július 22-én Nagyvárad — Arad válogatott mérkőzés a Károly-pályán. A váradiai nagyon készülnek a mérkőzésre, mert szeretnék kiköszörölni a tavasszal szenvedett csorbát.

○ Róth Jóska jobban van. Keddtől óta a legnagyobb aggodással lesi az egész város sportársadalma a Róth József betegsége felől érkező híreket. Tegnap este végre átesett a krízisen és állapotában javulás állott be.

○ A Törekvés holnap reggel 8 óras gyorsan indul Szatmárra. A piros-feketék könnyű galoppban nyernek az Unió ellen.

○ Jakabovits Elemér akarja védeni a Nac kapuját a zászlószentelő ünnepségek alatti körmérkőzésen. Jakabovits Elemér, a régi Nac közkedvelt Jakabja nagyszerű kondícióban a héten már tréningbe áll, ugyanis ő szeretné védeni a zöld-lehér kaput a zászlószentelő ünnepélyen. Akik Jakabot ismerték, nem is tartják olyan lehetetlenségnek, hogy viszszaanyeri régi formáját.

○ A Nac vezetősége közli, hogy a csapat — a kísérellel együtt — vasárnap délután fél háromkor autóbusszal az Elit elől indul Szalontára.

○ Hétfői számunkban részletes beszámolót közlünk a Glória-CFR Amatőr, Nac-Nac és a Törekvés-Unió mérkőzésekről, valamint az összes bel- és külföldi sporteseményekről.

○ Az NSE uszógárdája a kolozsvári versenyen. Az Universitatea országos uszóversenyén az NSE bajnok gárdája teljes számban részt vesz.

○ A sportpályázatok legkésőbb ma estig kell a Hegedüs hírlapirodába behozni.

A Munkásotthont tegnap visszaadták a munkásságnak

A Wilson (volt Füzes)-utcai Munkás-Otthont tegnap délután visszaadták a munkásságnak s a munkások részéről méltó gesztus volt, amikor felajánlották az Otthon baloldali épület-részeit addig, amíg az inasok kedvező elhelyezkedése megtörténik, az inasok számára.

Perzsaszőnyegek

nagy kiállítása, a vásárra való tekintettel eddig még nem létezett olcsó árban. Oriási választék! Legjobb kivitelben. Kaphatók

Székelynél

Royallal szemben.

Pictor Grigorescu (Mészáros)-utca No. 4.

* Olcsóbb lett a magyar vízum. A Hegedüs hírlapiroda vízumosztálya közli, hogy a rendes magyar vízum ára 660 lei helyett 640 lei, a kedvezményes fél vízum ára 490 lei helyett 470 lei.

* Varrónők figyelmébe! Megjelentek a nyári divatlap-ujdonságok. Kaphatók a Hegedüs Hírlapirodában.

Apró hirdetések

LEVELEZÉS

RÓNA fényképész műtermében, Alexandru (Teleki) utca 4. **6 darab** művészi levelezőlap **120 lei**; vagy **12 darab** 1 művészi nagytáblával **250 lei**. 668

LAKÁS

1000 csinos egy ágyas butorozott szoba, központban azonnalra, világítás és takarítással együtt, havi **1500 lei**ért kiadó. Bővebbet a „Metropol” szálloda portásánál. 636

ORVOSI rendelőnek alkalmas 3 szobás modern lakást keresek. — Ügynökök díjazva. Cim a kiadóban. 155

MODERN, fürdőszobás 3—4 szobás lakás keresetetik, lehetőleg kertes udvarral, a város központjában. Cim a Hegedűs hírlapirodában.

KÖZPONTBAN 4 szoba, mellékhelyiség, parkettes, légfűtéses, kiadó. Értekezni dr. Sor, Ferdinánd király (Rákóczi) ut 7. délután 4—6. 184

AUGUSZTUS elsőre kiadó egy szoba, konyhas lakás Str. Leagăului (Bölcsöde-utca) 14. alatt. — Ugyanott egy teljesen jó karban lévő gyermekkosci eladó.

LAKASOK: 2 szoba, fürdőszoba azonnalra, több 1 szobás, konyhas, 2 szobás nem fürdőszobás lakások vannak. Keresek azonnalra is 1, 2, 3, 4, 5 szobásokat. Weisz Gizi, Matei Basarab (Nyomda) utca 4. Telefon 10-22. 173

KIADÓ elegánsan butorozott szoba, esetleg ellátással. I. C. Bratianu (Szaniszló) utca 21. 178

ALKALMAZÁS

KÖZÉPKORU perfektül főző orthodox kóser háztartáshoz jobb nő felvétetik. Cim Hegedűs hírlapirodában. 145

MINDENES leány, fiatal keresetetik, azonnali belépésre. Keskeny-utca 18.

MINDENES bejárónő felvétetik, Ferdinánd király (Rákóczi) ut 10. sz. II. em. 8-a. 174

ÜGYES leány bejáró mindeneknek ajánlkozik. Cim a Hegedűs hírlapirodában. 179

MÜBUTOR asztalos tanuló fizetéssel felvétetik. A Treb. Laurian (Pereces) utca 11. 182

ÜGYES kifutó leányt azonnalra felveszünk. Pátia könyvkereskedés, Mosoiu tábornok (Mezey Mihály) utca 3. 183

MEGBIZHATÓ ügyes kocsis, ki fejni is tud, július 15-re felvétetik. Simeon Barnutiu (Damjanich) utca 23. 144

ADÁS-VÉTEL

ELADÓ Moldova (Kálvária) utcán 2 szobás, elő, mellékhelyiség, pince, 250 ezer leiért. A Treb. Laurian (Pereces) utca 7. 5 szoba, fürdő, modern pince, elfoglalható 2 szoba, fürdőszoba, 280 ezer. Nicu Filipescu (Szarvas) soron 6 1 szobás, jövedelme 2400 lei, eladási ára 130 ezer lei. Weisz Gizi, Matei Basarab (Nyomda) utca 4. Telefon 10-22. 167

HAZHELYEK, parcellák a Püspöki országúton és fűtőházzal szemben, olcsón, részletre eladók Neufeldnél, Aurel Vlaicu (Vámház) utca 37. 100

KIVÁLÓ száraz egészséges békeli tölgy gerendák, féléron eladók váradvelencei kertésztelepen. 180

ELADÓ 4 községben lévő gőzmalom, félhold területtel, 1 szobás lakással 6 és 7 légkörös körfűrészt, kőpad, 36 közös terményhombárok, szíjjak 200 ezer leiért. Weisz Gizi, Matei Basarab (Nyomda) utca 4. Telefon 10-22. 168

TENGERI-MOSLÉK az Aurel Vlaicu (Vámház) utcai Moskovits gazdasági szeszgyárban ismét kapható. 175

ELADÓ Alba-Iulia (Bunyitay) ligetben modern új ház, beköltözhető azonnal, 250 ezer leiért. I. C. Bratianu (Szaniszló) utcán 3 szobás, pincés 340 ezer, másik egészen modern 3 szoba, parkett, fürdő, remek park 390 ezer leiért. Weisz Gizi, Matei Basarab (Nyomda) utca 4. Telefon 10-22. 169

NAPI áron barack eladó. Stefan cel Mare (Tisza Kálmán) tér 8. 117

ELADÓ zenélő óra, festmények. Bözendorfen zongora, 12 kvadrát ebédlő perzsa, átjáró perzsák, coblein és filé függönyök, modern ebédlő vitrinrel is, földig érő tükör, porcellán dolgok, sok minden. Weisz Gizi, Matei Basarab (Nyomda) utca 4. Telefon 10-22. 170

HAZHELY, Wilson (Füzes) utca folytatása, sarokhely, jutányos árban eladó. Értekezni: Tichindeal (Fürdő) utca 10-a. Ny

ELADÓ Pasteur (Kórház) utca elején 3 szobás magánház, nagy udvar, 230 ezer, villamos megállónál, 3 szobás beköltözhető üzletház 200 ezer lei. Weisz Gizi, Matei Basarab (Nyomda) utca 4. Telefon 10-22. 171

VILAGOS hálószoba, elköltözés miatt átadó. Cim: Herma cipőüzlet, Sas-passaage. 181

ELADÓ központban beköltözhető 3 parkettás, fürdőszobás villa épület, parkírozott udvarral, 380 ezer. 7 lakásos üzletház 80 ezer jövedelemmel, 400 ezer. 9 lakásos új ház, 124 ezer lei jövedelemmel 550 ezer lei. Weisz Gizi, Matei Basarab (Nyomda) utca 4. Telefon 10-22. 172

FÉNYESEN menő műkertészet eladó 350.000 leiért fele megvehető. — Betársulna vagy jobb állást elfoglalna 300.000 lei óvadékkal, intelligens uriember. Ferdinánd király (Rákóczi) uton üzlethelyiség berendezéssel kiadó. Weisz Gizi, Matei Basarab (Nyomda) utca 4. Telefon 10-22. 185

KÜLÖNFÉLÉK

JELZALOGKÖLCSONT nyújtunk ingatlanokra. **Magánpénzek** kihelyezését közvetítjük kézizálogra, házak adásvételét közvetítjük. **Háztulajdonosok Bankja.** — Felvilágosítást ad dr. Váradi Ödön intézeti ügyész, Traian (Széchenyi) tér 22. 641

GEPAJOUROZÁS és endlízés olcsón Erbsteinnénál Sztaroveszky-utca 11. vagy Cuza Voda (Szacsavay)-utca 28

PARISI csipőfűzőt és melltartót vidékieknek 2 óra alatt elkészít mérték után Rosenzweig Róza, Cosbuc (Szalárdi) utca 9. Ferdinánd király (Rákóczi) ut 2. 176

BUDAPESTEN tanuló két középiskolai diákot vagy leányt vállal teljes ellátásra felügyelettel állami tisztviselő család. Megkereséseket a kiadóhivatal továbbít. 186

Bérleti hirdetemény

Komádi község (Magyarország) határában

400 kat. hold szántóföld és legelő bérbeadó.

Ertekezhetni: Oradea, Petru Maior (Or)-utca 11., minden délután 1—3-ig és 8—9-ig, továbbá f. hó 22-én és 23-án Komádi községhez. 710

ÚJ KÖNYVEK

érkeztek aH egedűs Hírlap dába.

Elutazáskor gondoljon hogy gyorsabban telik az ha olvas.

Emil Ludvig: Az Ember 240 lei.

Sásdy: Vadludak 136 lei
Roman Rolland: Colas Br non 122 lei.

Gárdonyi Géza: Abel és ter 136 lei.

Gárdonyi Géza: Hosszú veszedelem 340 lei.

Sabalmi: Borgia Caesar 348 lei

Sue: Páris rejtelmek 348 lei

Maurois: Disraeli élete 232 lei

Galsworthy: Fehér majom 240 lei.

Balassa: Krisztus 240 lei.

Nézze meg könyvraktát, minden újdonság azo kapható.

A lisztmoly, poloska, bol tetű, patkány és egér teljes és abszolút biztos kiirtását, a petéivel együtt kizárólag „Zyklon” (kéksav) gázzal lehetséges, mely gázozást a ti soarei „Salvarea” vé

Nagyváradon, folyó évi jú hó második felében fog a S VAREA egy sorozatos gázoz eszközölni.

Bejelentéseket elfogad és felv gosítással szolgál

Armin Friedman

a SALVAREA timisoarai ZYKL gázozási vállalat megbízottja Str. Episcopul Radu 9., 2-ik ház jobbbról.

Olcsón, szépen, gyorsan fest, tisztít, mos, vasal

Szabó László helmefestő

Take Ionescu (Körös)-utca 1. Bazárépület Bul. Reg. Ferdinand 2

Mindentéle festést vállalk. nyomdák részére sablont tek. Str. Caragiale (Nyárfá

* Megjelent a DIE DAME liusi száma. Kapható a Hegedűs hírlapirodában.

Sonnenfeld Adolf-nyomda r.

Ujabb nyeremények a 10 leies mintavásári tombolához!

A vasárnap megnyíló Mintavásár nagy tombolája iránt megnyilvánult rendkívüli érdeklődésre való tekintettel a rendezőség a páratlanul nagyértékű 3 főnyereményhez, valamint a sorsolásra eddig kiűzött tárgyakhoz, mint: férfi-, női- és gyermekkerékpárok, gramofonok, töltőtollak, piperecikkek stb.

ujabb nyereménycsoportokat csatolt

és pedig: szőnyegeket, asztalneműeket, porcellán- és üveg étkezőkészleteket, bördíszműárakat, ahtatáskákat, ridikülöket, pénztárcákat stb.

A nyeremények értéke több százezer lei!

Egy tombolajegy ára csak 10 lei. — Tombolajegyek mindenütt kaphatók!

Siessen biztosítson magának tombolajegyeket a Mintavásár megnyitása előtt, mert a tombolajegyek száma korlátozva van s a kibocsátott jegyeket a nagy tömegekben érkező vidékiek bizonyára szét fogják kapkodni.